

**Miljø- og
Ligestillingsministeriet**
Departementet

Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg

Den 23. september 2025
Sagsnummer: 2021-1298
MIM 52-25

./.

Vedlagt fremsendes til udvalgets orientering notat om Kommissionens delegerede direktiv om tilpasning til den videnskabelige og tekniske udvikling af bilag III til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/65/EU (RoHS-direktivet) for så vidt angår en undtagelse for anvendelsen af bly i glas eller keramiske komponenter (7.c.I og 7.c.II) (delegeret retsakt).

Frist for medlemsstaternes indsigelse er den 30. september 2025.

Den delegerede retsakt vurderes generelt ikke at ændre beskyttelsesniveauet i Danmark.

Regeringen kan støtte, at Rådet ikke gør indsigelse mod udstedelsen af den delegerede retsakt, og vil 8 dage fra oversendelsen af nærværende notat lægge dette til grund.

Med venlig hilsen

Magnus Heunicke / Henrik Hedeman Olsen

Den 22. september 2025

J.nr. 2025 - 3533

MIM 52-25

NOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om Kommissionens delegerede direktiv om tilpasning til den videnskabelige og tekniske udvikling af bilag III til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/65/EU (RoHS-direktivet) for så vidt angår en undtagelse for anvendelsen af bly i glas eller keramiske komponenter (7.c.I og 7.c.II) (delegeret retsakt)

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

Kommissionen har den 8. september 2025 fremsendt en delegeret retsakt om ændring af bilag III til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/65/EU af 8. juni 2011 om begrænsning af anvendelsen af visse farlige stoffer i elektrisk og elektronisk udstyr (RoHS-direktivet) med henblik på tilpasning til den tekniske udvikling. Med retsакten fornyes eksisterende undtagelser (7.c.I og 7.c.II) for anvendelsen af bly i glas og keramik herunder dielektrisk keramik i kondensatorer indtil hhv. den 30. juni 2027 og 31. december 2027. Undtagelserne udspecificeres desuden i to nye underpunkter (7.c.IV og 7.c.V) med udløbsdato 31. december 2027. Den delegerede retsakt vurderes generelt ikke at ændre beskyttelsesniveauet i Danmark. Retsакten vurderes ikke at have væsentlige samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser. Regeringen kan støtte undtagelsen, da beskyttelsesniveauet under Forordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH-forordningen) ikke vil være svækket, og det enten ikke er muligt at substituere, eller alternativets pålidelighed ikke er sikret. Frist for medlemsstaternes indsigelse er den 30. september. 2025. Regeringen kan støtte, at Rådet ikke gør indsigelse mod udstedelsen af den delegerede retsakt, og vil 8 dage fra oversendelsen af nærværende notat lægge dette til grund.

Baggrund

Kommissionen har den 8. september 2025 fremsendt en delegeret retsakt om tilpasning til den tekniske udvikling af bilag III til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/65/EU om begrænsning af anvendelsen af visse farlige stoffer i elektrisk og elektronisk udstyr (RoHS-direktivet).

Kommissionen har vedtaget den delegerede retsakt med hjemmel i RoHS-direktivets artikel 5, stk.1, litra a, som et delegeret direktiv. Artikel 5 indeholder bestemmelser om tilpasning af direktivets bilag III og IV til den videnskabelige og tekniske udvikling.

Den delegerede retsakt er udstedt i henhold til TEUF artikel 290 og kan kun træde i kraft, såfremt Europa-Parlamentet eller Rådet ikke gør indsigelse inden for en frist på to måneder, i dette tilfælde indtil den 9. november 2025. Fristen for indsigelse kan forlænges med to måneder efter anmodning fra enten Europa-Parlamentet eller Rådet. Europa-Parlamentet træffer beslutning om indsigelse med absolut flertal. Rådet træffer beslutning om indsigelse med kvalificeret flertal.

Formandskabet har anmodet om eventuelle indsigelser fra medlemsstaterne senest den 30. september 2025.

Formål og indhold

Med udstedelsen af de delegerede retsakter forlænges eksisterende undtagelser for anvendelse af bly i elektriske og elektroniske komponenter, der indeholder bly i glas, anden keramik end dielektrisk keramik i kondensatorer, f.eks. trykfølsomme (piezoelektriske) komponenter, eller en glas- eller keramikmatrix og anvendelsen af bly i dielektrisk keramik i kondensatorer med en mærkespænding på 125 V AC eller 250 V DC. I disse anvendelser er der endnu ikke tilfredsstillende alternativer til bly. Undtagelsen fornys derfor i sin eksisterende form med en række underundtagelser for mere konkrete anvendelser.

RoHS-direktivet begrænser anvendelsen af visse stoffer i elektrisk og elektronisk udstyr gennem stofrestriktioner, der fremgår af direktivets bilag II. Direktivets bilag III og IV indeholder en optegnelse over specifikke anvendelser af stofferne, som er undtaget fra stofrestriktionerne i henhold til direktivet. Undtagelser optages eller fornys på baggrund af aktører og virksomheders anmodning herom.

En anmodning om optagelse eller fornyelse af en undtagelse imødekommes, hvis det fastslås, at dette ikke svækker den miljø- og sundhedsbeskyttelse, der følger af forordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH) samtidig med, at mindst én af følgende betingelser er opfyldt:

- Det er ikke teknisk eller videnskabeligt muligt i praksis at eliminere eller substituere stoffet i den specifikke anvendelse ved hjælp af ændringer af udformningen eller materialer og komponenter, der ikke kræver anvendelse af materialer eller stoffer på listen i bilag II
- Alternativernes pålidelighed er ikke sikret;
- Den samlede negative miljø-, sundheds- og forbrugerbeskyttelsesmæssige indvirkning som følge af substitutionen er sandsynligvis større end de samlede miljø-, sundheds- og forbrugerbeskyttelsesmæssige fordele herved.

Beslutninger om optagelse eller fornyelse af undtagelser og disses gyldighedsperioder skal tage hensyn til alternativernes tilgængelighed, substitutionens socioøkonomiske indvirkning og enhver potentiel indvirkning på innovationen.

Bly er et giftigt stof, der påvirker udviklingen af nervesystemet, kan give kroniske nyreskader og påvirke blodtrykket. Der findes ingen nedre grænse for den koncentration, som skader nyrerne og hjernens udvikling. Ifølge det Europæiske Fødevareagentur overskrider vores nuværende udsættelse for bly gennem

fødevarer og andre kilder allerede den tolerable mængde, hvorfor alle kilder til udsættelse for bly bør begrænses.

Direktivets bilag II begrænser anvendelsen af bly i elektrisk og elektronisk udstyr. Den maksimalt tilladte koncentrationssværdi er herefter 0,1 vægtprocent (%) i det homogene materiale.

Direktivets bilag III undtagelse 7.c.I undtager anvendelsen af bly i elektriske og elektroniske komponenter, der indeholder bly i glas, anden keramik end dielektrisk keramik i kondensatorer, f.eks. trykfølsomme (piezoelektriske) komponenter, eller en glas- eller keramikmatrix og undtagelse 7.c.II undtager anvendelsen af bly i dielektrisk keramik i kondensatorer med en mærkespænding på 125 V AC eller 250 V DC.

Undtagelserne blev første gang optaget som undtagelse 7.c.I og 7.c.II i det oprindelige RoHS-Direktiv, Direktiv 2002/95/EF, og har således været gældende siden 2003. Ved seneste revision af undtagelserne fornyede man dem ved delegeret direktiv 2018/742 og 2019/169.

Undtagelserne gælder for alle produktkategorier og dermed alle produkter, der falder ind under RoHS, med følgende modifikationer;

- For undtagelse 7.c.I kategori 1-7 og 10, gælder undtagelsen imidlertid ikke produkter omfattet af bilag III undtagelse 34.(Bly i cermetbaserede komponenter til trimmerpotentiometre).
- For undtagelse 7.c.II gælder undtagelsen ikke for produkter omfattet af bilag III undtagelse 7.c.I og 7.c.IV.

Undtagelserne skulle udløbe

- den 21. juli 2021 for kategori 1-7 og 10 samt kategori 8 og 9, bortset fra medicinsk udstyr til in vitro-diagnostik og industrielle overvågnings- og reguleringsinstrumenter,
- den 21. juli 2023 for kategori 8 medicinsk udstyr til in vitro-diagnostik og
- den 21. juli 2024 for kategori 9 industrielle overvågnings- og reguleringsinstrumenter og for kategori 11.

I henhold til artikel 5, stk. 5, skal en ansøgning om fornyelse af en undtagelse indgives senest 18 måneder før undtagelsens udløb.

Kommissionen modtog ansøgninger om fornyelse af undtagelse 7.c.I hhv. mellem den 19. december 2019 og 22. januar 2020 og igen den 20. januar 2022 specifikt for kategori 8 medicinsk udstyr til in vitro-diagnostik og igen den 20. januar 2023 specifikt for kategori 9 industrielle overvågnings- og reguleringsinstrumenter og for kategori 11. Den 19. december 2019 modtog Kommissionen en ansøgning om fornyelse af undtagelse 7.c.II.

I henhold til artikel 5, stk. 5, andet afsnit, i direktiv 2011/65/EU forbliver den nuværende undtagelse gyldig, indtil der er truffet afgørelse om ansøgningen om fornyelse.

For at vurdere de modtagne ansøgninger gennemførte Kommissionen et teknisk og videnskabeligt studie, som blev afsluttet i 2022. Et yderligere studie med fokus på kategori 9 og 11, som der blev ansøgt om fornyelse af på et senere tidspunkt, blev gennemført og afsluttet i 2024.

De tekniske og videnskabelige studier fremhævede følgende:

- I glasmateriale, herunder glaslodninger med lavt smeltepunkt, i glasfritter, chipmodstande og indkapslinger af halvlederkomponenter samt i elektronisk glas benyttes bly til at tilvejebringe egenskaber såsom lavere smelte- og blødgøringspunkt, forbedret bearbejdelse og kemisk stabilitet. I keramisk materiale, herunder piezoelektriske materialer og termistorer med positiv temperaturkoefficient benyttes bly til bl.a. at tilvejebringe dielektriske, piezoelektriske, pyroelektriske, ferroelektriske, halvleder og magnetiske egenskaber.
- Mængden af bly, der markedsføres under undtagelse 7.c.I og 7.c.II estimeres til at være op til omkring 750 tons per år.
- Det er ikke teknisk muligt at gennemføre substitution i alle anvendelser, som undtagelsen dækker over. Der findes alternativer til visse anvendelser, men disse er endnu ikke tilstrækkeligt pålidelige til, at undtagelsen kan udfases. Undtagelsen fornys derfor i sin eksisterende form med en række under-undtagelser for mere konkrete anvendelser.
- I keramiske højspændingskondensatorer benyttes bly til at påvirke de elektromagnetiske egenskaber af faststof dielektrikum (keramisk materiale). Keramikken indeholder bly i koncentrationer på 0,1-60 vægtprocent af det homogene materiale.
- I nogle tilfælde er det videnskabeligt muligt at erstatte bly i keramiske dielektrika med højspændingskondensatorer, men det er endnu ikke praktisk muligt ud fra et industrialiseret teknisk synspunkt, da sådanne blyfri kondensatorer bl.a. kan medføre ustabilitet under opvarmning ved brug af højspænding og derved mangler tilstrækkelig pålidelighed i praksis. I betragtning af den nuværende markedssituation er en kortsigtet udfasning af bly i hele spektret af denne anvendelse umulig, da specifikke materialer og sandsynligvis også designjusteringer vil skulle testes, før der kan anvendes blyfri alternativer. Undtagelsen fornys i overensstemmelse hermed.

Undtagelserne overlapper ikke med REACH bilag XVII indgang 63, som begrænser anvendelsen af bly for at minimere børns udsættelse for bly fra artikler, der sælges til offentligheden, da blyholdige lodninger med højt smeltepunkt anvendes i indre elektroniske komponenter, som ikke under normale omstændigheder er tilgængelige for forbrugere.

Kommissionen har vurderet, at undtagelserne kan fornys med de foreslåede ændringer, da disse ikke svækker den miljø- og sundhedsbeskyttelse, der ydes efter forordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH), og det enten ikke er teknisk eller videnskabeligt muligt i praksis at eliminere eller substituere anvendelsen af blyet eller alternativernes pålidelighed er ikke sikret.

Kommissionen vurderer, at det er hensigtsmæssigt, at undtagelse 7.c.I fornys i form af to nye under-undtagelser hhv. 7.c.V for bly i glas og 7.c.VI for bly til

keramiske formål, for at udspecificerer anvendelsesområdet. Undtagelse 7.c.I fornys desuden for en kort periode i sin nuværende form for at gøre det muligt for industrien at ansøge om fornyelse i form af yderligere specifikke under-undtagelser for anvendelser, som favnes af nugældende 7.c.I. men ikke af ny 7.c.V og 7.c.VI.

Undtagelserne fornys herefter som eksisterende undtagelse 7.c.I og 7.c.II og nye under-undtagelser 7.c.V og 7.c.VI således;

7.c.V Elektriske og elektroniske komponenter, der indeholder bly i en glas- eller keramikmatrix, og som opfylder en eller flere af følgende funktioner:

- 1) til beskyttelse og elektrisk isolering i glasperler af højspændingsdioder og glaslag til wafere (halvledere i chips)
- 2) til hermetisk forsegling mellem dele af keramik, metal og/eller glas
- 3) til lodningsformål i et procesparametervindue for < 500 °C kombineret med en viskositet på 1013,3 dPas ("glasovergangstemperatur")
- 4) til brug som resistivt materiale såsom blæk, med et resistivitetsinterval fra 1 ohm/kvadrat til 100 megaohm/kvadrat, undtagen trimmerpotentiometre
- 5) til brug i kemisk modificerede glasoverflader til mikrokanalplader, kanalelektronmultiplikatorer og resistive glasprodukter.

7.c.VI Elektriske og elektroniske komponenter, som indeholder bly i et keramisk materiale, og som opfylder en eller flere af følgende funktioner (undtagen anvendelser, der er omfattet af punkt 7.c.II, punkt 7.c.III og punkt 7.c.IV i dette bilag samt punkt 14 i bilag IV):

- 1) til brug i piezoelektrisk bly-lantan-zirconiumtitanat (PZT) keramik
- 2) til fremstilling af keramik med en positiv temperaturkoefficient (PTC).

Undtagelse 7.c.I fornys indtil 30. juni 2027 mens undtagelse 7.c.II, 7.c.V og 7.c.VI fornys indtil 31. december 2027.

Undtagelse 7.c.I samt nye underpunkter gælder fremadrettet for alle produktkategorier, imens 7.c.II fortsat ikke omfatter anvendelser, der er omfattet af undtagelse 7.c.I og 7.c.IV.

Kommissionen vurderer, at industrien har haft nok tid til at tilpasse sig til at hjælpe med at udvikle disse under-undtagelser, hvorfor segmenteringen ikke betragtes som en uforholdsmæssig administrativ byrde for industrien. Ydermere er under-undtagelserne designet til at dække undtagelsens eksisterende anvendelsesområde.

Kommissionen vurderer, at de foreslåede gyldighedsperioder ikke har indvirkning på innovationen og heller ingen direkte indvirkning på Unionens budget.

Kommissionen har hørt ekspertgruppen for delegerede retsakter under RoHS den 11. oktober 2021, den 18. september 2024 og den 30. april 2025.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet vil få forelagt den delegerede retsakt og kan gøre indsigelse mod den indtil den 9. november 2025, hvorefter denne frist kan forlænges med yderligere to måneder. Regeringen er ikke bekendt med, at Europa-Parlamentet har udtalt sig om sagen på nuværende tidspunkt.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens vurdering, at det følger heraf, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Gældende dansk ret

RoHS-direktivet og alle senere ændringer hertil er implementeret i dansk ret ved bekendtgørelse om begrænsning af anvendelse af visse farlige stoffer i elektrisk og elektronisk udstyr i EU (RoHS-bekendtgørelsen).

Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

En vedtagelse af forslaget vil medføre behov for tilpasning af dansk lovgivning, således at der udstedes en ny RoHS-bekendtgørelse med de ændringer, der følger af det delegerede direktiv senest seks måneder efter det træder i kraft.

Økonomiske konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser

Forslaget har ingen væsentlige statsfinansielle eller administrative konsekvenser for det offentlige eller konsekvenser for EU's budget.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Forslaget skønnes ikke at have væsentlige samfundsøkonomiske konsekvenser.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Forslaget skønnes heller ikke at medføre nævneværdige erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Beskyttelsesniveauet og andre konsekvenser

En vedtagelse af forslaget skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark og EU.

Høring

Forslaget har været i skriftlig høring i EU-Miljøspecialudvalget, hvorfra der er indkommet to høringssvar.

Branchehuset byder de tre rammenotater velkommen, men udtrykker ærgrelse over processen med forlængelse af undtagelser til RoHS, herunder at der ikke sikres kontinuerlig behandling af ansøgningerne om undtagelser.

DI støtter, at regeringen ikke gør indsigelse mod udstedelsen af retsakterne, men bemærker, at forlængelsen af undtagelserne kommer i sidste øjeblik, og at

processen med behandling af undtagelser giver anledning til bekymringer for berørte virksomheder.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Medlemsstaternes eksperter har kritiseret ansøgers indsats i forhold til substitution og den deraf følgende mangelfulde data frembragt under den tekniske og videnskabelige vurdering af ansøgningen. Kommissionen konkluderer, at betingelserne i art. 5, stk. 1, litra a er opfyldt på det foreliggende grundlag men indikerer over for industrien, at der fremadrettet bør søges for specifikke anvendelser med et bedre oplyst grundlag. Dét gøres ved på forskellig vis at ændre undtagelserne, så de bliver så anvendelsesspecifikke som muligt og har korte gyldighedsperioder, særligt hvor gældende undtagelser fornys i uændret form.

På baggrund af tidligere afstemninger om lignende forslag forventes der at være et kvalificeret flertal for forslaget blandt medlemsstaterne.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen kan støtte, at Rådet ikke gør indsigelse mod udstedelsen af den delegerede forordning, da det findes godtgjort, at undtagelserne opfylder betingelserne i RoHS, og at undtagelserne er givet til meget specifikke anvendelser, og med forholdsvis hårde tidsbegrænsninger, og vil 8 dage fra oversendelsen af nærværende notat lægge dette til grund.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.